

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **A. N.**, nar. X., bytem P. zast. JUDr. Václavem Vlkem, advokátem, se sídlem Praha 8, Sokolovská 22, proti žalovanému: **Rejstřík trestů**, se sídlem Praha 4, Soudní 1, v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu žalovaného,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou nadepsanou „žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu dle ust. § 79 s.ř.s.“ domáhá, aby byla žalovanému uložena povinnost odstranit z výpisu z Rejstříku trestů žalovaného nepravdivé údaje.

Žalobce byl rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 2. 2008, sp. zn. 17 T 23/2007 pravomocně odsouzen. Následně rozhodnutím ze dne 2. 7. 2013, sp. zn. 17 T 23/2007 došlo ve zkušební době podmíněného trestu odnětí svobody k osvědčení žalobce a vznikla tak zákonná fikce neodsouzení. Žalobce požádal o výpis z evidence Rejstříku trestů fyzických osob, v jehož Příloze 1 byl uveden obsah sdělení dožádaného státu Spolkové republiky Německo obsahující nesprávné informace – žalobce nebyl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 6 let, ani k sankcím zde uvedeným a nebylo v něm promítnuto zahlazení odsouzení. Žalobce se opakovaně obracel na žalovaného a žádal zjednání nápravy tak, aby výpis z evidence Rejstříku trestů v Příloze 1 obsahoval údaje o tom, že nejsou žádné informace o odsouzení.

Žalovaný žalobce informoval, že Spolkové republiky Německo sdělil, že se žalobce osvědčil. O této skutečnosti byl dne 9. 3. 2015 informován Bundesamt für Justiz a byl upozorněn, že výše uvedené odsouzení má být vykazováno pouze pro účely trestního řízení; toto Spolková republika Německo potvrdila. Ani po opakovaných urgencích žalovaného nebyl údaj o odsouzení žalobce z rejstříku trestů odstraněn. Bundesamt für Justiz odůvodnil

vykazování odsouzení žalobce ve výpisu z rejstříku trestů pouze tak, že pokud žalobce požádá o německé osvědčení o bezúhonnosti, pak pro posouzení zápisu uvedeného rozhodnutí je rozhodující evropské právo.

Žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že předáním výše uvedených informací o zahrazení odsouzení žalobce byly vyčerpány jeho kompetence, když nemá právní nástroje k tomu, aby změnil postoj Spolkové republiky Německo. Je povinností žalovaného, aby zjednal nápravu, neboť jde o výkon jeho svrchovanosti jako základní ústavně zaručené vlastnosti samostatného státu. Vydání takto vadného výpisu je třeba považovat za nesprávný úřední postup rejstříku trestů. Je věcí pouze žalovaného, jak zajistí soulad informací vyplývajících z výpisu z rejstříku trestů se skutečností a jaké má k tomu kompetence. Ze strany žalovaného se jednoznačně jedná o nesprávný úřední postup spočívající v nečinnosti, v neschopnosti zajistit soulad informací podávajících se z výpisu z rejstříku trestů s faktickým stavem.

Žalovaný ve svém vyjádření poukázal na ust. § 13 odst. 1 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, dle kterého jsou přílohou k výpisu informace poskytnuté příslušným orgánem na základě žádosti podle § 16g odst. 2. Jedná se o informace o zapsaných pravomocných odsouzeních za trestné činy a o navazujících údajích o těchto odsouzeních zapsaných v evidenci toho státu, jehož je žadatel o výpis státním příslušníkem. Výše uvedená ustanovení jsou implementací Rámcového rozhodnutí rady 2009/315/SVV, o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy do právního řádu ČR. Tato úprava sice umožňuje předávání informací o pravomocných odsouzeních soudů České republiky v trestním řízení a o navazujících údajích zapsaných do evidence Rejstříku trestů a o jejich změnách, ale neumožňuje jednomu členskému státu jednostranně opravit či měnit obsah informace poskytnuté dle ust. § 16g odst. 2 zákona o Rejstříku trestů příslušným orgánem jiného členského státu. Veškeré informace o odsouzení předávány elektronicky ve standardizovaném formátu (tzv. formát ECRIS RI), který neumožňuje jakékoli zásahy do informací poskytnutých postupem dle ust. § 16g odst. 2.

V souladu s výše uvedenou úpravou tak žalovaný na podkladě zprávy od Krajského soudu v Českých Budějovicích doručenou žalovanému dne 27. 11. 2013 obsahující informaci, že dne 2. 7. 2013 nabylo právní moci rozhodnutí, kterým bylo vysloveno, že se podmíněně odsouzený (žalobce) ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 17 T 23/2007 osvědčil, odeslal v souladu s ust. § 16d odst. 1 zákona o Rejstříku trestů příslušnému orgánu informaci ve formátu ECRIS RI s příslušnou změnou.

Žalovaný nemá oprávnění v souladu se zásadou legality vyjádřenou v ust. § 2 odst. 1 správního řádu a zvláště v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky, měnit či opravovat informace o zapsaných pravomocných odsouzeních v evidenci jiného členského státu EU, kterou jsou mu posílány postupem dle ust. 16g odst. 2 zákona o Rejstříku trestů a tvoří přílohu k výpisu.

Žalovaný navrhl žalobu odmítnout, neboť žalobce bezvýsledně nevyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu v souladu s ust. § 79 soudního řádu správního. Dále žalovaný namítl, že ve věci není pasivně legitimován, neboť není v dané věci kompetentní měnit či opravovat informace, které poskytuje jiný orgán členského státu EU nebo dokonce sám vydat přílohu k výpisu.

Žalobce v replice nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že předmětné Rámcové rozhodnutí sice umožňuje předávání informací o údajích o odsouzení osob v jednotlivých členských státech a o navazujících údajích zapsaných do evidence Rejstříku trestů, ale neumožňuje jednomu členskému státu jednostranně opravit či měnit informace poskytnuté podle ust. § 16g odst. 2 ZRT příslušným orgánem jiného členského státu. Směrnice je závazná pro každý členský stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům. Splnění povinnosti uložené členskému státu ve směrnici nespočívá pouze v přijetí formálně právních opatření, tj. zejména vydání právních předpisů transponujících danou směrnici, ale současně umožnění a zajištění jejich praktické aplikace přijetím dalších obecných i zvláštních opatření nutných ke splnění závazku dosáhnout požadovaného výsledku směrnice. To znamená, že jestliže členský stát vydává výpis z evidence Rejstříku trestů, který nesouhlasí se skutečností, měl by mít mechanismy, kterak údaje neodpovídající realitě z výpisu odstranit, pakliže si ověří, že skutečně pro zápis v rejstříku trestů není důvod dán. V tomto případě tedy žalovaný nesplnil své povinnosti tím, že nezajistil mechanismus, jak zápis v rejstříku trestů, který není v souladu se skutečností, odstranit (princip loajality členského státu čl. 10 SES).

Předmětné Rámcové rozhodnutí tedy nebylo řádně transponováno a vede k nepřiměřenému zásahu do práv žalobce, neboť údaje nepravdivé uvedené v jeho výpisu z Rejstříku trestů, jej poškozují v oblasti jeho obchodní činnosti. Je tedy nesmyslné tvrzení žalovaného, že zadaný zápis v rejstříku trestů neodpovídá skutečnému stavu, neboť k tomu nemá nástroje, když je na základě výše uvedeného jako členský stát plně odpovědný za dopad implementovaných ustanovení komunitárního práva.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Podle ust. § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

Podle ust. § 87 odst. 1 s.ř.s. *soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.*

Ačkoliv žalobce označil žalobu „žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu dle ust. § 79 s.ř.s.“, z obsahu podané žaloby a z jejího petitu (závěrečného návrhu) je zřejmé, že se žalobce domáhá ochrany před setrváním záznamu o jeho odsouzení ve výpisu z Rejstříku trestů (v jeho Příloze 1), proto soud žalobu posoudil jako žalobu na ochranu před nezákonným zásahem. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 22. 5. 2013, 1 Ans 21/2012-42, že „žaloba proti nečinnosti podle § 79 s.ř.s. a žaloba na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s.ř.s. jsou dva zcela odlišné typy žalob ve správním soudnictví, které nelze zaměňovat ani směšovat. Pro určení žalobního typu není rozhodné, jak žalobce žalobu označil, ale je třeba ji posuzovat podle jejího obsahu, přičemž pro soud je závazný její petit.“.

Vymezení zásahové žaloby jako žalobního typu učinil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008--98, ve které uvedl, že „zásahová žaloba chrání proti jakýmkoli jiným aktům či úkonům veřejné správy směřujícím proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností a které nejsou pouhými

procesními úkony technicky zajišťujícími průběh řízení. Nemusí jít nutně o akty neformální povahy či jen o faktické úkony, nýbrž i o jakékoli jiné konání či opomenutí konat, nelze-li je podřadit pod pojem rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s. Zásahem proto může být i nezákonná nečinnost spočívající v neučinění nějakého úkonu jiného než rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s. “.

V projednávané věci nepřipadá v úvahu ochrana před neodstraněním záznamu o odsouzení žalobce z výpisu z Rejstříku trestů cestou žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, neboť zde neexistuje správní akt naplňující materiální znaky rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s.ř.s. Nepřipadá tedy ani v úvahu ochrana nečinnostní žalobou, neboť žalovaný nemá povinnost vydat rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s.ř.s. ve věci samé a nemá ani povinnost vydat osvědčení. Jeho jednání má spočívat v odstranění nepravdivé informace z výpisu Rejstříku trestů. Takové jednání žalovaného, jak bylo uvedeno, nemá povahu rozhodnutí ani osvědčení, nýbrž faktického úkonu, což v daném případě zakládá možnost domáhat se ochrany žalobou na nezákonný zásah.

Z výše uvedených důvodů je nepřipadný poukaz žalovaného na nepřipustnost žaloby pro nevyčerpání prostředků k ochraně proti nečinnosti u správního orgánu, neboť tato podmínka se vztahuje pouze na žalobu proti nečinnosti správního orgánu. V případě zásahové žaloby je podmínkou její přípustnosti podle ust. § 85 s.ř.s. skutečnost, že se ochrany nebo nápravy nelze domáhat jinými právními prostředky (to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný). V nyní projednávané věci soud shledal žalobu přípustnou, neboť žalobce se před jejím podáním obrátil na žalovaného s žádostí o opravu v evidenci Rejstříku trestů, resp. ve výpisu z Rejstříku trestů, a tímto postupem vyčerpal možnosti nápravy před podáním vlastní zásahové žaloby.

Při posouzení otázky existence nezákonného zásahu žalovaného vycházel soud z následující právní úpravy:

Podle ust. § 16d odst. 1 zákona č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, *Rejstřík trestů poskytuje informace příslušnému orgánu jiného členského státu Evropské unie (dále jen "příslušný orgán") o pravomocných odsouzeních jeho státních příslušníků soudy České republiky v trestním řízení a o navazujících údajích zapsaných do evidence Rejstříku trestů o takových odsouzeních.*

Podle odst. 2 téhož ustanovení, *Rejstřík trestů zašle informace uvedené v odstavci 1 v českém jazyce příslušnému orgánu nejpozději do 10 pracovních dnů po provedení zápisu údajů vztahujících se k odsouzení do evidence Rejstříku trestů. Je-li odsouzený státním příslušníkem dvou nebo více jiných členských států Evropské unie, zašle Rejstřík trestů uvedené informace příslušnému orgánu každého z těchto států.*

Podle odstavce 3 téhož ustanovení, *Rejstřík trestů zašle příslušnému orgánu na jeho žádost opis rozhodnutí a dodatečné informace k informacím poskytnutým podle odstavce 1. Pro splnění této povinnosti jsou soudy povinny poskytnout Rejstříku trestů součinnost.*

Podle ust. § 16g odst. 2 zákona o Rejstříku trestů, *žádá-li osoba, která je státním příslušníkem jiného členského státu Evropské unie, o výpis podle § 11, 11a nebo 11aa, požádá Rejstřík trestů příslušný orgán členského státu, jehož je tato osoba státním příslušníkem, o informace o jejích pravomocných odsouzeních za trestné činy a o navazujících údajích o těchto odsouzeních zapsaných v evidenci tohoto státu.*

Podle ust. § 13 odst. 2 zákona o Rejstříku trestů, *přílohou výpisu, který je vydáván na žádost osoby, která je státním příslušníkem jiného členského státu Evropské unie, jsou*

informace podle § 16g odst. 2, pokud je tento jiný členský stát Evropské unie Rejstříku trestů zašle.

Výše uvedená ustanovení zákona o Rejstříku trestů jsou implementací Rámcového rozhodnutí Rady 2009/315/SVV, o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy.

Toto rámcové rozhodnutí bylo přijato s cílem zlepšit výměnu informací z rejstříků trestů mezi členskými státy. Pro odsuzující členský stát zavedlo povinnost co nejdříve informovat ústřední orgány ostatních členských států o všech odsouzeních vydaných na jeho území proti státním příslušníkům těchto členských států, tak jak jsou zaznamenána v rejstříku trestů, přičemž ústřední orgán odsuzujícího členského státu má povinnost neprodleně předat informace o následných změnách nebo výmazu informací obsažených v rejstříku trestů ústřednímu orgánu členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem (čl. 4). Pro členský stát, jehož je odsouzený státním příslušníkem, zavedlo povinnost uchovávat všechny informace, jež byly předány na základě informací odsuzujícího členského státu, a to pro účely dalšího předávání. Pokud by došlo ke změně nebo vymazání předané informace od odsuzujícího členského státu, je povinností členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, povinnost učinit stejnou změnu nebo výmaz v uchovávaných informacích pro účely dalšího předávání. Členský stát, jehož je odsouzený státním příslušníkem, může využívat pro účely dalšího předávání pouze informace, které byly výše uvedeným postupem aktualizovány (čl. 5).

Dle důvodové zprávy k zákonu č. 357/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, je Rejstřík trestů povinen v souladu s požadavky rámcového rozhodnutí Rady 2009/315/SVV, zahrnout do výpisu z evidence Rejstříku trestů, který je vyhotovován na základě žádosti osoby, která je občanem jiného členského státu, i údaje o odsouzeních této osoby, které jsou obsaženy v evidenci obdobné Rejstříku trestů členského státu, jehož je žadatel občanem. Tyto informace budou předávány standardizovaně elektronicky, v případě nedostupnosti této formy komunikace pak způsobem umožňujícím písemný záznam a za podmínek, které ústřednímu orgánu členského státu, jenž je obdržel, umožní ověřit jejich pravost.

V projednávané věci vznikl prvotním předáním nesprávných (neaktuálních) informací o odsouzení žalobce ze strany žalovaného stav, kdy Spolková republika Německo jako členský stát, jehož je žalobce státním příslušníkem, zahrnula tyto informace do své evidence. Tyto informace jsou nyní přílohou výpisu z evidence Rejstříku trestů fyzických osob podle ust. § 13 odst. 2 zákona o Rejstříku trestů. Vznikla tak situace, kdy na jedné straně členský stát, jehož rozsudkem byl žalobce pravomocně odsouzen, považuje odsouzení za zahlazené, a tudíž ve své evidenci Rejstříku trestů fyzických osob neeviduje žádné informace o odsouzení žalobce, na straně druhé z důvodu neakceptování tohoto stavu zahlazení odsouzení ze strany členského státu, jehož je žalobce státním příslušníkem, je toto odsouzení i nadále uváděno ve výpisu z evidence Rejstříku trestů fyzických osob ve formě Přílohy č. 1.

Soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že za nastalé situace žalovaný splnil svoje povinnosti vyplývající ze zákona o Rejstříku trestů, vzniklé implementací Rámcového rozhodnutí Rady 2009/315/SVV, když ústřední orgán Spolkové republiky Německo informoval o zahlazení odsouzení žalobce, zaslal mu opis rozhodnutí Krajského soudu v Budějovicích sp. zn. 17 T 23/2007, kterým bylo vysloveno, že se podmíněně odsouzený žalobce osvědčil, a opakovaně jej upozornil na skutečnost, že toto odsouzení nemá být v jeho evidenci vedeno.

Rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV, tedy ani zákon o Rejstříku trestů, nedává odsuzujícímu členskému státu oprávnění měnit informace uchovávané v evidenci jiného členského státu EU. Naopak stanovuje povinnost členskému státu, jehož je žalobce státním příslušníkem, adekvátně reagovat na změny v informacích předaných odsuzujícím členským státem, tyto změny informací promítnout do svého rejstříku trestů a pro účely dalšího předávání využívat pouze takto aktualizované informace. Námitka porušení principu loajality zakotvené v čl. 10 SES (nyní čl. 4 odst. 3 SEU) je nepřipadná. Dle tohoto článku podle zásady loajální spolupráce se Unie a členské státy navzájem respektují a pomáhají si při plnění úkolů vyplývajících ze Smluv. Pokud Spolková republika Německo nereflektuje informace o zahlazení odsouzení žalobce a odmítá provést změnu nesprávných údajů o odsouzení žalobce ve své evidenci, nelze hovořit o jakémkoliv porušení povinností vyplývajících z evropského či českého právního řádu ze strany žalovaného.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud shledal, že v dané věci nedošlo k nezákonnému zásahu žalovaného spočívajícím v neodstranění nesprávných informací z výpisu z evidence Rejstříku trestů fyzických osob, neboť žalovaný není oprávněn provést změnu v evidenci rejstříku trestů jiného členského státu EU, a proto soud žalobu podle ust. § 87 odst. 3 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 11. března 2016

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová